

Eindrapport Burgerpanel Gemeentelijke Taks shift (9 sept 2020 en 7 oktober 2020)

1. Aanwezige burgers:

Theys Jacques, Vandepoorte Jean-Paul, Maud Rochez, Eugene Bruno, Péters Ariane, Michiels Sonia, Vervaeke Marie, Schuykens Luc, De Ryck Nele, Van den Bosch Robin, Veelhaver Karel, Vanhumbecq Bram, Colot Michel, Demaegdt Anne-Mieke, Charlier David, Mielants Mieke, Sasserath Marie, Matthijs An, Vandenplas Laura, Elens Kathleen, Vandenneucker Jan, Van Rompuy Noor, Scheppens Laurence, De Boe Nele, Mat Jean-Paul en Carpreau Bruno

Deze samenstelling kwam tot stand na een proces van loting en kandidaatstelling. Dit proces werd vormgegeven na advies van expert Yves Dejaeghere en goedgekeurd door de gemeenteraad:

- Loting van 3000 burgers
- Gelote burgers konden zich kandidaat stellen
- Nieuwe loting binnen de kandidaten in functie van de diverse samenstelling (op basis van leeftijd, geslacht, woonachtig in welk gehucht, gezinssamenstelling en werksituatie)

2. Aanwezige gemeenteraadsleden:

Van den Wijngaert Leo, Lenseclaes Joke, Kelchtermans Joris, Geoffroy d'Aspremont Lynden, Vanderlinden Stefan, Haegeman Martine, Inge Lenseclaes, Ingrid Degand en Myriam Vanderlinden

3. Omkaderd door:

- Levuur (Ewoud Monbaliu) en Ilse Dries (Vlaamse Overheid) binnen een pilootproject in opdracht van de Vlaamse Overheid
- Leden van de administratie: Stefan Tack, Elke Joorter, Bob Vanfraechem, Carla Timmermans, Marieke Debels, Sandra Vandenput, Kim De Hertogh, Marijke Thenaerts en Fara Elsen
- Externe tafelbegeleiders van de Vlaamse Overheid en Levuur

4. Uitgenodigde experts:

- Jan Leroy (directeur Bestuur bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeente)
- Miguel De Jonckheere (Univ. Antwerpen specialisatie lokale belastingen)
- Thomas Van Oppens (beleidseconoom, schepen Stad Leuven)
- Aanvullend: artikel 'Hoe denken Belgen over belastingen?', geschreven door Bart Meuleman, Koen Abts en Marc Swyngedouw (2015, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, KULeuven)

5. Resultaat stellingen

Alle aanwezige burgers kregen na afloop 13 stellingen voorgelegd. Deze stellingen zijn in overleg met de deelnemers tot stand gekomen. De antwoorden op deze stellingen vormen de basis van het advies richting de gemeenteraad.

We geven graag de resultaten mee (Totaal antwoorden: 20). 2 van de 13 stellingen werden niet door minstens 66% van de leden van het burgerpanel gevolgd.

STELLING 1: Door een verhoging van het tarief voor de opcentiemen onroerende voorheffing worden de gemeentelijke lasten meer verdeeld over alle inwoners. Hierdoor kan het tarief van de aanvullende personenbelasting verlagen, wat deze belasting ook billijker maakt.

Eens: 16 (80%)

Oneens: 4 (20%)

Geen antwoord: 0

STELLING 2: Overijse moet op zoek naar een manier waarop ook inwoners zonder belastbaar beroepsinkomen in België moeten bijdragen. Het is hierbij wel belangrijk dat de andere Overijzenaren in verhouding niet extra moeten bijdragen.

Eens: 19 (95%)

Oneens: 1 (5%)

Geen antwoord: 0

STELLING 3: De gemeente dient de lokale fiscale ongelijkheid in de onroerende voorheffing weg te werken door de diensten van het kadaster te ondersteunen in het herschatten van abnormale en onrechtvaardige kadastrale inkomens . Hiermee geeft ze een sterk signaal aan Vlaanderen voor een hervorming van de onroerende voorheffing.

Eens: 17 (85%)

Oneens: 3 (15%)

Geen antwoord: 0

STELLING 4: Een actualisatie van bepaalde kadastrale inkomens heeft als doel een eerlijke herverdeling. Er moet niet gestreefd worden om hierdoor een meeropbrengst te verwezenlijken.

Eens: 18 (90%)

Oneens: 2 (10%)

Geen antwoord: 0

STELLING 5: Naar analogie met andere gemeenten kan Overijse inzetten op innovatieve en creatieve, meer sturende, lokale belastingen in functie van de tijd (bv. duurzaamheid, data, EPC-waarde gebouwen, ...).

Eens: 17 (85%)

Oneens: 3 (15%)

Geen antwoord: 0

STELLING 6: Forfaitaire heffingen die geen rekening houden met éénieders financiële draagkracht zoals de huidige milieubelasting, moeten worden afgeschaft.

Eens: 14 (70%)

Oneens: 6 (30%)

Geen antwoord: 0

STELLING 7: De negatieve fiscale impact van de vergrijzing zal de gemeente bestrijden door jonge gezinnen uit Overijse maximaal hier te houden via premies en/of vrijstelling van bepaalde lokale belastingen.

Eens: 16 (80%)

Oneens: 4 (20%)

Geen antwoord: 0

STELLING 8: Elke inwoner moet niet alleen bijdragen voor de diensten die hij gebruikt , maar ook in functie van zijn gedrag. Als de kosten transparant zijn, kunnen inwoners voor een aantal diensten gerust ook meer betalen dan wat nu gevraagd wordt.

Eens: 18 (94,7%)

Oneens: 1 (5,3%)

Geen antwoord: 1

STELLING 9: Overijse mag een jaarlijkse belasting voor haar inwoners/bedrijven invoeren. Belangrijk is dat hiertegenover een aantal voordelen staan zoals kortingen.

Eens: 12 (63,2%)

Oneens: 7 (36,8%)

Geen antwoord: 1

STELLING 10: Overijse moet onderzoeken of het een meerwaarde kan betekenen om gedragsturende GAS-boetes in te voeren op verkeersovertredingen (snelheid, sluiptverkeer, enz...) en sluikstorten. Op voorwaarde dat dit een meerwaarde vormt, mag de gemeente dit invoeren.

Eens: 18 (90%)

Oneens: 2 (10%)

Geen antwoord: 0

STELLING 11: Als blijkt dat door een aantal verhogingen en aanpassingen de inkomsten zouden stijgen, moet Overijse het tarief op de aanvullende personenbelasting naar beneden halen. Hierdoor wordt de gemeente aantrekkelijker.

Eens: 15 (78,9%)	Oneens: 4 (21,1%)	Geen antwoord: 1
-------------------------	-------------------	------------------

STELLING 12: Overijse moet de belastingen op drukwerk en de milieubelasting op ondernemingen en handelszaken verhogen.

Eens: 11 (61,1%)	Oneens: 7 (38,9%)	Geen antwoord: 2
------------------	-------------------	------------------

STELLING 13: Een jaarlijks burgerpanel evalueert en geeft advies over een deel van de inkomsten die gegenereerd worden via belastingen.

Eens: 17 (89,5%)	Oneens: (10,5%)	Geen antwoord: 1
-------------------------	-----------------	------------------

6. Aanvullingen en nuances

Aanvullend uit de verslagen en gesprekken van het burgerpanel, kunnen we volgende nuances en aanvullingen nog meegeven.

- Milieubelasting: het burgerpanel is van mening dat hier een andere invulling nodig is. De redenen hiervoor zijn dat de belasting op dit moment geen rekening houdt met draagkracht van iedereen en dat een gedragsturende element ontbreekt. Indien deze milieubelasting vervangen wordt, moet er een alternatief komen richting de ondernemingen om zo ook hen te laten bijdragen.
- Er is geen eensgezindheid over de belastingen voor ondernemingen. De meeste deelnemers van het burgerpanel willen graag dat iedereen die gebruik maakt van gemeentelijke faciliteiten (en dus ook ondernemingen) bijdraagt. Maar zonder dat de economische activiteit hierdoor belemmerd wordt.
- Kadastraal inkomen: volgens de deelnemers dringt een herziening zich op. Anderzijds is ook bezorgdheid voor het effect dat dit zal hebben op de woningprijzen. Er moet over gewaakt worden dat een herziening van het kadastraal inkomen zorgt voor een eerlijkere herverdeling in plaats van meeropbrengst.
- Er was ook vraag naar inspraak over 'wat gebeurt er met de centen?'. Die inspraak werd gegeven in het traject van het meerjarenplan én in lopende of toekomstige inspraaktrajecten. Het burgerpanel is vragende partij om in toekomst burgers meer te betrekken in het beleid.

7. Samenvatting

Het burgerpanel is zeer enthousiast over deze denkoefening. Ze zien hier toekomst in voor Overijse. Er is veel unanimiteit over de meerderheid van de stellingen. Dit vertaalt zich in volgende vragen aan de gemeenteraad:

- Leg meer focus op gedragsturende elementen, gericht op iedereen die in Overijse woont of gebruik maakt van de gemeentelijke faciliteiten.
- Zorg voor meer transparantie in de belastingen. Volgens het burgerpanel is de huidige milieubelasting dat niet voldoende.
- Heb blijvend aandacht voor jonge gezinnen opdat de gemeente hen kan aantrekken of hier houden.
- Leg de focus op de verhoging opcentiemen op onroerende voorheffing en dus niet of minder op de aanvullende personen belasting. Indien mogelijk zou deze laatste moeten dalen.
- Onderneem een actie in functie van het bilijker maken van kadastraal inkomen.
- Onderzoek de meerwaarde van verschillende gedragsturende belastingen (cfr. GAS). Indien hier een meerwaarde op zit, is het burgerpanel vragende partij om deze in te voeren.

8. Reacties van de deelnemende burgers

De burgers zijn enthousiast over het initiatief van dit burgerpanel en het format. Ze zijn van mening dat dit vaker en over andere thema's mag plaatsvinden. Er zijn wel nog enkele verbeterpunten op

organisatorisch vlak (al is er wel het besef dat door corona niet zomaar alles mogelijk is). Ze zijn benieuwd naar het verder traject van dit advies.

Er waren enkele vragen over de representativiteit en diversiteit van het burgerpanel.

Er is verdeeldheid over de betrokkenheid van de gemeenteraadsleden: er is enerzijds enthousiasme dat ook gemeenteraadsleden mee rond de virtuele tafel zaten, maar het zouden er meer mogen zijn.